

FOLKEBIBLIOTEK SOM LITTERATURHUS

Oppsummering av fellesseminar for Litteraturhusprosjektet og Tromsundom leser 21.01.16

Leseprojektet Vg1, Senja videregående, Finnfjordbotn v/norsklærerne Inger Anne og Bente

Skolen har deltatt i prosjektet Tromsundom leser siden oppstarten, og sitter derfor med en god del erfaringer med dette tiltaket.

- Leseperiode tre uker
- Skriveperiode en til to uker
- Bokpratperiode: Muntlig framlegg – elevene synes det er artig å snakke om bøker
- Elevene får mulighet til å legge ut på blogg. Noen synes dette er artig, men andre er redd for å gjøre det.
- Bokprat - en appetittvekker
- Stor takhøyde med hensyn til litteraturvalg
- Fellesopplegg i flere klasser: Inspirerende og miljøskapende
- Grunnleggende ferdigheter fokuseres: Lesing på skolen og heime
- Lesemotstand gjøres til lesesug
- Leseglede – formidlingsglede
- Skrivning:
 - Etter lærerens mal
 - Andre elevers tekster
 - Modelltekster i det offentlige rom
- Elevene får lov til å være tydelige om hva de mener om bøkene
- Skriver anmeldelser, ikke analyser
- Viktig at de begrunner
- God faglighet
- Skal henge sammen med norskfaget
- 1000 unike lesere på bibliotekbloggen <https://bibliotekbloggen.wordpress.com/>
- Temabanken – blogg for fordypningsoppgaver <https://senjavgsbiblioteket.wordpress.com/> som har 500 til 600 lesere per uke
- Mange opplever gleden ved litteratur for første gang
- Viktig med den første gode leseopplevelsen
- Prosjektet Tromsundom leser fungerer:
 - Kan settes inn i fagplanen
 - Viktig at det kommer folk utenfra for å snakke om bøkene
 - Faglig viktig – interessant – må fortsette

Biblioteket på Senja videregående skole har [Facebook-side](#), hvor det informeres om og formidles litteratur.

FOLKEBIBLIOTEK SOM LITTERATURHUS

Formidling ved forfatter Jan Tore Nordeng

Jan Tore Nordeng debuterte som forfatter med boka *Dødens skole* (2011). Han har siden gitt ut: *Drømmejegeren* (2013) *Sluket* (2014) *Skyggefødt* (2014) og *#alfahann* (2015). Nordeng fikk Uprisen våren 2016 for *#alfahann*.

Nordeng har en del DKS-opplegg bak seg, og på bakgrunn av dette ble han bedt om å si noe om formidling.

Gir DKS-opplegget et annet navn enn det boka har.

Tittelen på opplegget skal fortelle noe om innholdet.

Alle som leser er empatiske folk, å lese trener opp empatien

- Ei god fortelling slår alltid gjennom
- Ofte større fokus på den muntlige fortellinga enn å lese opp
- Ofte stilt spørsmål: Kor får vi tak i boka. Svar: Den finner du på biblioteket
- Det er viktig for en formidler å vite at noen ganger så fungerer ikke opplegget
- Bruker 60 min, tar bare med highlights, intenst opplegg
- Kunsten å komme inn i et rom – eie rommet
- Ekstra ekkelt forfatterbesøk
- Når du dør, kommer du til internett
- *Drømmejegeren* er fortellinga om fortellinger
- Spill er fulle av fortellinger

FORMIDLING

- Prøver å lære bort noe, for eksempel noe om skriving
- Litteraturopplevelse
- Et knep å linke opp mot følelser
- Følelser knytter leserne til teksten
- Hvor mye elevdeltakelse?
- Skrekken er viktig i et trygt samfunn – utsettes for skrekk når men er trygg
- Fortellinga bringer oss sammen
- Vi mennesker er gira på fortellinger

- Energi (Formidlingens Feng Shui)
- Direkthet mellom formidler og publikum
- Stemmen må fungere
- Vanskelig når elevene ikke kjenner hverandre – skaper usikkerhet i gruppa
- Hvordan er alderssammensetninga?
- Formidling er en felles opplevelse. Det er mer enn en envegskommunikasjon.
- Engasjement smitter

- <https://noreng.wordpress.com/>
- <https://twitter.com/n0reng>
- <https://www.instagram.com/n0reng/>
- <https://www.facebook.com/JanToreNoreng/>

FOLKEBIBLIOTEK SOM LITTERATURHUS

Formidling av vanskelige bøker v/ Silje Johannessen

Ungdomsbibliotekar Silje Johannessen, Tromsø bibliotek og byarkiv var bedt om å sin noe om formidling av bøker det er vanskelig å snakke om – det mange kaller vanskelige bøker. Johannessen har i mange år formidlet litteratur til elever i videregående skole gjennom prosjektet Troms ungdom leser.

Hvordan definerer man ei vanskelig bok?

For hvem er den vanskelig?

Voksne eller lærere er de som er mest skeptisk til vanskelige bøker

- Krim for elever
- Ungdomslitteratur
- «Ungdomslitteratur leser vi ikke i videregående skole» et ikke uvanlig utsagn, men:
- Ungdomsbøker tar ofte opp vanskelige/problematiske tema – skrevet spesielt for ungdom
- Bøker som tilsynelatende virker light, kan ta opp utfordrende tema

Vanskelig å formidle bøker jeg brenner ekstra for, fare for å snakke dem i hjel

Tabubelagte tema er ofte lette å ta tak i og snakke om for bokprateren – bokprateren kommer utenfra

- Sensurerer lite
- Være ærlig mot innholdet – boka får snakke for seg sjøl
- Får sjelden reaksjoner på bøker
- Realistiske tekster kan bli svært sterke

Kommentarer fra salen:

- Bokpraterne er utenforstående – viktig!
- Nordengen omtalte ungdommene – lærerne sitter på en del info om dem – godt å få inn folk utenfra
- Mange 16 åringer er ferdig med ungdomsbøker og leser voksenbøker. Viktig å lese ting man må utfordres på
- Hva er vanskelige bøker? Kan du anbefale ei bok? Vanskelige spørsmål. Fort gjort å sette feil tagger på. Vanskelig å finne rett bok til rett person.
- Elevene tør ikke si hva de leser - det er ei utfordring
- Bokvalg blir det samme overfor ungdom som overfor voksen
- For å klare å få fram bøker som ungdom liker, gå inn i dialog
- Skal man være så forsiktig når det gjelder å ta opp vanskelige tema?
- Viktig at utlånet skjer når bokprateren er der – derfor legg inn tid når bokpraterene er der